

Efter forslaget skal retten – hvis den træffer bestemmelse om, at stævningen ikke skal forkyndes – sende genpart af stævningen og eventuelle dokumenter til sagsøgte adresse som opgivet af sagsøgeren. For at spare kontorarbejde i retten foreslås bestemmelser, hvorefter kuvert påført adresseoplysninger indleveres af sagsøgeren. Der stilles ikke forslag om, at den indleverede kuvert skal være frankeret, blandt andet fordi det ville indebære spild, når retten bestemmer, at forkyndelse skal ske. Returneres forsendelsen, må den videre ekspedition bero på rettens bestemmelse. Har postvæsenet ikke ved tilbagesendelsen oplyst ny adresse eller oplyst adresse uden for retskredsen, må det være udgangspunktet, at materialet returneres til sagsøgeren, medmindre dom allerede er afsagt.

Efter gældende ret skal stævningen i enhver borgerlig 1. instanssag som nævnt forkyndes, medmindre sagsøgte giver afkald derpå. Kravet om forkyndelse sikrer, at sagen ikke afgøres, uden at sagsøgte har fået meddelelse om sagen eller har haft muligheder for at få sådan meddelelse. Følges den foreslåede ordning, kan sagsøgte dømmes uden at have fået kendskab til sagen. Er imidlertid dom afsagt, uden at retten har haft kontakt med sagsøgte, skal der gives meddelelse om dommen ved forkyndelse. Inden forkyndelsen er domfældtes muligheder for at anfægte dommen forbeholdt i enhver henseende, fordi de processuelle frister først regnes fra forkyndelsen. Dette indebærer navnlig, at domfældte kan begære sagen genoptaget efter de almindelige regler, jf. retsplejelovens § 367. Initiativet til forkyndelsen påhviler domhaveren (sagsøgeren), der også må betale herfor, som hovedregel uden at få yderligere særskilt godtgørelse fra sagsøgte.

Effekten af den foreslåede ordning kan ikke angives nøje. Der må antagelig forventes en forøgelse i antallet af begæringer om genoptagelse. En sagsøgt, der ønsker at forhale sagen, kan fragå modtagelsen af brevet fra retten og derved som udgangspunkt fremtvinge genoptagelse. Til gengæld spares en del omberammelser, herunder udgift til forkyndelse og andet arbejde. Tempoet i sagsbehandlingen kan derved øges, og dette kan virke besparende også for parterne.

4.3.2. Forkyndelse af tilsigelse i bødestraffesager

Retsplejelovens kapitel 81 vedrører tiltale og domsforhandling for byretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten i sager, i hvilke der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte.

I det omfang, der i sager, som behandles efter dette kapitel, er spørgsmål om at pålægge frihedsstraf,

taler stærke grunde for at opretholde det gældende krav om forkyndelse af tilsigelsen.

De i retsplejelovens kapitel 81 nævnte bødesager er overordentligt talrige, og forkyndelse af tilsigelser i disse sager har på grund af sagsantallet stor betydning for ressourceforbruget.

Uanset at hensynet til retssikkerheden er særligt tungtvejende, hvor der er spørgsmål om at pålægge straf, finder Justitsministeriet dog ikke, at retssikkerhedsmæssige hensyn tilstrækkeligt kan begrunde det nuværende forbrug af ressourcer i forbindelse med behandlingen af disse mindre alvorlige sager. Det må herved tillægges betydning, at det i dag er hovedreglen i praksis, at disse sager – uanset forkyndelse af tilsigelse – afgøres ved afsigelse af udeblivelsesdom, jf. § 934. Dette må antages at bero på, at tiltalte almindeligvis ikke har indsigelser mod den rejste tiltale, og at sagens behandling ved retten derfor alene skyldes, at bøden ikke er betalt, efter at tiltalte har modtaget et bødeforlæg.

Hertil kommer, at der i disse sager er tale om straf af relativt begrænset følelighed, og at den bødefældte har vid adgang til genoptagelse af sagen. Det vil således også efter den foreslåede nyordning være sjældent forekommende, at den bødefældte ikke har haft kendskab til straffesagens behandling i retten, og i de få tilfælde, hvor bødefældte ikke har modtaget underretning herom, kan sagen forlanges genoptaget, inden bødekravet inddrives.

Justitsministeriet finder det på denne baggrund forsvarligt at foreslå kravet om forkyndelse ophævet i disse sager.

4.3.3. Forkyndelse af domme i straffesager

De gældende regler i retsplejelovens § 219, stk. 4, hvorefter en fældende straffedom altid skal forkyndes, hvis den domfældte ikke har været til stede ved domsafsigelsen, forekommer mere vidtgående, end hensynet til retssikkerheden nødvendiggør.

Efter § 219, stk. 3, gælder i civile sager den regel, at dommen (kendelsen) skal forkyndes, hvis parterne ikke er gjort bekendt med, hvornår dom vil blive afsagt, enten ved tilkendegivelse herom ved sagens optagelse eller ved tilsigelse til domsafsigelsen. De processuelle frister regnes i disse tilfælde fra forkyndelsen, men i alle andre tilfælde fra dommens afsigelse, uanset om parterne har været til stede eller ej.

En tilsvarende ordning foreslås gennemført for så vidt angår straffesager. På grund af straffedommens offentligretlige karakter foreslås det dog, at anklagemyndigheden i alle tilfælde skal sende udskrift af dommen til en tiltalt, der ikke har været til stede ved afsigelsen. Udskriften skal imidlertid ikke forkyndes for den tiltalte, som vælger ikke at give møde til